

899-962.1(002)

3-594 ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო
უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

სათუნა პოპია

**აბიოგრაფიული ტრადიციები და
სამეცნიერო ძრისტიანული რეალიზები**

10.01.01 – ქართული ლიტერატურა

ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის
სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად წარმოდგენილი
დისერტაციის

ავტორეფერატი

თბილისი
2005

ნაშრომი შესრულებულია ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქართული ქრისტიანული კულტურისა და სიტყვიერების ისტორიის კათედრაზე

სამეცნიერო ხელმძღვანელები: რევაზ სირაძე
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი

ტიტე მოსია
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი

ოფიციალური ოპონენტები: ზურაბ კიკნაძე
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი (10.01.09)

ასმათ ჯიქია
ფილოლოგიის მეცნიერებათა
კანდიდატი (10.01.01)

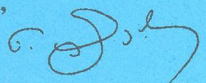
00 დისერტაციის დაცვა შედგება 2005 წლის „10“ „ეზნის“
საათზე ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის უნივერსიტეტის
ფილოლოგიის დარგის (P 10.10.№4) სადისერტაციო საბჭოს
სხდომაზე

მისამართი: 0128, თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი, №1.

დისერტაციის გაცნობა შესაძლებელია თსუ სამეცნიერო
ბიბლიოთეკაში

მისამართი: 0143 თბილისი, უნივერსიტეტის ქ. №2.
ავტორეფერატი გაიგზავნა 2005 წელს „5“ „მაის“

სადისერტაციო საბჭოს სწავლული მდივანი,
ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი,
პროფესორი

 /ნ. ტაბიძე/

ნაშრომის ზოგადი დახასიათება

თემის აქტუალობა. ქართული კულტურა თავისი განვითარების არეალითა და ტიპოლოგიით მიეკუთვნება აღმოსავლურ-ქრისტიანულ კულტურულ-ისტორიულ რეგიონს. მართლმადიდებლური ქრისტიანობა განსაზღვრავდა ჩვენი ერის რელიგიურ-ფილოსოფიურ შეხედულებებს, სამართლებრივ სისტემას, მორალურ-ზნობრივ კოდექსებსა თუ ეთიკურსა და ესთეტიკურ იდეალებს. ის იყო ბიძგის მიმცემი ეროვნული ფასეულობების ჩამოყალიბებისა და მარადგანახლებისათვის. გარდა ამისა, ილიას სიტყვებით თუ ვიტყვი, იგი იყო პოლიტიკური „ქვითკირიც“ მის ცალკეულ კუთხეთა და ნაწილთა შემოსამტკიცებლად და გასაერთიანებლად, ანუ ის იყო ეროვნული კონსოლიდაციისა და ეთნიკური ერთობის შენარჩუნების მთავარი ფაქტორი.

ნაშრომში არის ცდები ქართული ქრისტიანული კულტურის ზოგიერთი საკითხის გააზრებისა, რომელიც აქტუალობას არაა მოკლებული დღეს, რადგან იგი ერისა და პიროვნების თვითშემეცნებასთან იგივედება.

კვლევის საგანი და მიზანი. კვლევის საგანია სამეგრელო, როგორც ერთ-ერთი უძველესი ისტორიის მქონე და ქრისტიანულ კულტურას ნაზიარები რეგიონი ზოგადქართულ სივრცეში, რომელსაც აქვს გარკვეული თავისთავადობა და საკუთარი არასამწერლობო ენა. კვლევის მიზანია, ამ კუთხის ხალხური ტრადიციების, რიტუალების, სასულიერო შინაარსით აღბეჭდილი ტერმინების, ფრაზების, ფოლკლორული ნიმუშებისა და სხვა რეალიების გამოვლენა, ანალიზი და სათანადოდ დაჯგუფება. საკითხის შესწავლამ მოითხოვა ინტერდისციპლინარული კვლევა. ნაშრომში თავმოყრილი მასალა შეგროვილია სხვადასხვა ტიპის წყაროებიდან. ესენია: I. მეგრულ-ქართული ლექსიკონები – დღეისათვის არ არსებობს მეგრული ენის სრულყოფილი მეცნიერული ლექსიკონი, მაგრამ გამოქვეყნებულია ცალკეული საინტერესო მასალა; II. მეგრული ფოლკლორი; III. სამეგრელოს ეთნოგრაფია და აღწერილობები. გათვალისწინებულია როგორც ქართველ მეცნიერთა ისტორიულ-ეთნოგრაფიული მონაცემები, ასევე უცხოელ მოგზაურთა ცნობებიც; IV. სამეგრელოს ტოპონიმია; აქ კარგად ჩანს ქრისტიანული დრო-სივრცული გააზრებანი. ძირითადად ამ მასალამ გამოავლინა და ცხადყო მდიდარი ქრისტიანული ტრადიციებისა და მსოფლმხედველობის არსებობა სამეგრელოში.

კვლევის საგანს არ წარმოადგენს მატერიალური კულტურის ძეგლები, რითაც ასე მდიდარია სამეგრელო: ტაძრები, საეკლესიო